

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา
โดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
Legal Measures for Offenders Control and Detention by the State
Power with Electronic Devices.

ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์*
Thanarit Khumparat
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*
Faculty of Law Pathum Thani University*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งพิจารณาจากปัญหา (1)ระหว่างสอบสวน (2)ระหว่างการพิจารณาคดี (3)ระหว่างการควบคุมผู้ต้องโทษจำคุก (4) ระหว่างการฟ้องผู้ต้องหาโดยพนักงานอัยการ (5)การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่ประกัน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารกฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า การนำอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ (1) พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจอิสระในการพิจารณาปล่อยชั่วคราว (2)ระหว่างศาลพิจารณาคดี ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ก่อน (3)ระหว่างการต้องโทษจำคุก ผู้ต้องโทษไม่มีสิทธิร้องขอฯ (4)พ.ร.บ.องค์การอัยการฯ พ.ศ. 2553 มาตรา 21 พนักงานอัยการไม่มีอิสระในการพิจารณาสั่งคดี (5) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาฯ การขอปล่อยชั่วคราว คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี ต้องมีหลักประกัน

ดังนั้นจึงต้องแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิอาญา มาตรา 109 วรรคหนึ่ง “ในระหว่างทำการสอบสวน ถ้าหากมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาโดยพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานสอบสวน” วรรคสอง “ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องคดีและอยู่ระหว่างพิจารณา ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาล ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ประวัติ และภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิด และพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราว” มาตรา 89/2 วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุก หรือ ผู้ต้องขังร้องขอ หรือ ศาลเห็นสมควร ซึ่งได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาล หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด....”

คำสำคัญ : การควบคุมตัว ผู้กระทำความผิดอาญา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

Abstract

This objective of this research was to study legal measures to detention of the criminal offenders by State authority with electronic devices which considered from the problem (1) during the investigation (2) during the trial (3) during the custody of the person imprisoned (4) during the prosecution of the accused by the public prosecutor (5) temporary release with insurance or without insurance This research was a qualitative research by studying from documents, concepts and theory of legal textbooks.

The research result revealed that since Criminal Procedure Code comes into force control of the criminal offenders with electronic devices and the objective had not yet achieved due to (1) the inquiry official has no independent power to consider for a temporary release. (2) during the court trial, the court must ask the inquiry official, public prosecutor or the plaintiff first (3) while being imprisoned, the punished person has no right to request (4) the prosecutor's organization Act B.E. 2553, Article 21. The prosecutor is not free to consider the case. (5) regulations of the president of the Supreme court that temporary release request. Cases with a high prison rate of up to 10 years must be guaranteed.

Therefore have to amend the Criminal Procedure Code, section 109, paragraph one, "During the investigation, if the detainee is detained by an inquiry official, the accused has the right to request a temporary release to the inquiry official. " Paragraph two, "In case the defendant is prosecuted for an offense and is under the consideration of the court, if there is a request for temporary release from the court during the hearing and the court may exercise its discretion to search for facts about the defendant's history, social background, the condition of the offense and the circumstances of the case that accompanying the request for temporary release". Section 89/2 ,paragraph one "In the case of necessity when the prosecutor, prison commander or the official responsible for the arrest warrant or the inmate requests, or the court deems appropriate, who has received a prison sentence of not less than one-third of the penalty as specified in the subpoena or not less than ten years, in the case of imprisonment for more than thirty years or life imprisonment by any means

Keywords: detention, criminal offenders, electronic devices

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 มีบทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของผู้ต้องหาหรือจำเลย ในลักษณะที่บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้ คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29) จากบทบัญญัติ ดังกล่าวจึงสามารถนำมาปรับใช้กระบวนการดำเนินคดีอาญาได้ดังนี้

(1) ขั้นตอนระหว่างการดำเนินคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลย

ในปัจจุบันการดำเนินคดีอาญาต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยบางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ หรือศาล ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน เป็นเหตุให้ผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ถูกควบคุมหรือต้องขังอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ ขาดอิสรภาพและเกิดความเสียหายด้านต่างๆ ทั้งๆ ที่มีหลักกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด จริง และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 39 ดังนั้น แนวทางที่จะช่วยคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและป้องกันมิให้ต้องเกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยดังกล่าว ก็คือ การพิจารณาให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างการดำเนินคดีอาญา โดยถือหลักที่ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงมีสิทธิที่จะได้รับ การปล่อยชั่วคราว เว้นแต่ว่าจะมีเหตุจำเป็นที่ต้องควบคุมหรือขังไว้การปล่อยชั่วคราวจึงเป็น มาตรการทางกฎหมายที่มุ่งให้ความคุ้มครองแก่สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามระบบการดำเนินคดีอาญาในรูปแบบนิติธรรม (The Due Process Model) และในขณะเดียวกันก็มุ่งคุ้มครอง ต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม มิให้เกิดความเสียหายหรือภัยอันตรายจากการที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวด้วย (นิพนธ์ ใจสำราญ.ออนไลน์ 24 มิถุนายน 2563)

(2) ขั้นตอนหลังจากศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุก

สำหรับคดีที่มีคำพิพากษาแล้วถ้าหากปรากฏว่ากระทำความผิด ก็จะถูกลงโทษส่งเข้าไปรับโทษอยู่ในเรือนจำ ซึ่งปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดอาญามากขึ้นจนส่งผลให้มีปริมาณนักโทษที่เข้าสู่เรือนจำมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย และมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีนี้ จึงนำไปสู่ปัญหาความแออัดของจำนวนนักโทษในเรือนจำ โดยหนึ่งในปัญหานั้นคือผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซึ่งคดีอยู่ระหว่างการสอบสวน หรือการพิจารณาซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด ซึ่งการเพิ่มขึ้นของปริมาณผู้ต้องขังนั้นส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่องบประมาณและประสิทธิภาพในการบริหารงานราชทัณฑ์ การควบคุมดูแลและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง และยังนำไปสู่ปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งความแออัด งบประมาณบุคลากร การบริหารงานเรือนจำและในเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง เช่นในเรื่องสถานที่ นอน อาหาร สุขภาพอนามัย การทะเลาะวิวาทระหว่างนักโทษ เป็นต้น อันเป็นวิกฤติของกระบวนการ

ยุติธรรมของประเทศไทยอย่างหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ และหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหานักโทษล้นคุก เพราะปัญหาดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบทางลบมากในปัจจุบันและอนาคต (ธานีวรภัทร์, 2556:3)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทย ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
4. เพื่อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดอาญามากขึ้นส่งผลให้มีปริมาณนักโทษที่เข้าสู่เรือนจำมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย จึงเกิดปัญหาความแออัดของจำนวนนักโทษล้นเรือนจำ โดยปัญหาดังกล่าวเกิดจากผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซึ่งคดีอยู่ระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด รวมกับคดีที่มีคำพิพากษาแล้วมีความผิดต้องรับโทษจำคุก จึงส่งผลกระทบต้องบประมาณ และการควบคุมดูแล พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง และยังนำไปสู่ปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งความแออัด ถ้าหากภาครัฐควรใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการแก้ปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้ต้องขัง ทั้งระหว่างดำเนินคดีอาญา และ หลังมีคำพิพากษาจำคุก จะสามารถช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต บทความในวารสาร ตำราต่างๆทั้งของต่างประเทศ และของไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ จะเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายด้วยกันประกอบด้วย ผู้ต้องหา เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ และศาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหา แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
2. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทย ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
3. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์
4. ทำให้สามารถเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาโดยอำนาจรัฐด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์

สรุปผลการวิจัย

1 ระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

การสอบสวนเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ การฟ้องคดีเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการการพิจารณาคดีเป็นขั้นตอนของศาล แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ตำรวจและพนักงานอัยการจะทำงานร่วมกัน ในขั้นตอนระหว่างทำการสอบสวน ซึ่งถ้าหากมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 109 ซึ่งมีบทบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน หรือระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ว่า จะคัดค้านประการใดหรือไม่ ถ้าไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันควร ศาลจะงดการถามเสียเองก็ได้แต่ต้องบันทึกเหตุ นั้นไว้”

เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ก็เนื่องจากไม่อยู่ในวิสัยที่ศาลจะทราบข้อเท็จจริงในคดีได้เพราะคดีนั้นอาจยังไม่ได้ฟ้องหรือฟ้องไปแล้วแต่ยังไม่ได้สืบพยาน หรือสืบพยานไปเพียงเล็กน้อย จึงให้โอกาสแก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์คัดค้าน และแสดงเหตุผลที่ไม่ควรปล่อยชั่วคราวให้ศาลทราบ ประกอบกับถ้ามีคำคัดค้านของบุคคลเหล่านั้น ศาลจะต้องฟังนำมาประกอบการวินิจฉัยคำร้อง ตามมาตรา 108 (7) ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ ผู้ต้องหา หรือ จำเลย ต้องขังตามหมายศาล ถ้า มีคำคัดค้าน ของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือ ผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาล ฟังรับประกอบการวินิจฉัยได้ และ มาตรา 108 วรรคสาม “...ในการอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราว หรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวควรปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวได้” ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น”

2 ระหว่างศาลพิจารณาพิพากษาคดี

เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ผลจากการสอบสวนปรากฏตามพยานหลักฐานมีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ต้องหาอาจจะได้กระทำความผิดจริง จึงส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสาม “....ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว หรือผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป.....” และ เมื่อพนักงานอัยการทำการพิจารณาตรวจสอบสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแล้ว ถ้ามีความเห็นว่าผู้ต้องหาน่าจะได้กระทำความผิดจริง จึงส่งสำนวนการสอบสวนนั้นฟ้องต่อศาล ผู้ต้องหาที่จะเปลี่ยนฐานะจากผู้ต้องหาเป็นจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรคหนึ่ง “เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้....(2) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง....และวรรคสอง “ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ.... (ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น....”

3 ระหว่างการควบคุมผู้ต้องหาโทษจำคุก

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/2 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้จำคุกผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาลที่ออกตามคำพิพากษานั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้....(3) ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และวรรคสอง “ในการพิจารณาให้ศาลคำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้ซึ่งต้องจำคุก ตลอดจนสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคมด้วย ทั้งนี้ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนหรือสอบถามผู้เสียหาย เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องตามหมายจำคุก พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจในท้องที่นั้น หรือผู้ซึ่งศาลเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง....”

4 ระหว่างฟ้องผู้ต้องหาโดยพนักงานอัยการ

ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 21 พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า การฟ้องคดีอาญาจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอต่ออัยการสูงสุด และอัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.อ. การให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่พนักงานอัยการไม่ยื่นคำร้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ถอนฟ้อง ถอนคำร้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกาด้วยโดยอนุโลม ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นสมควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาซึ่งได้กระทำความผิดอาญา พนักงานอัยการอาจใช้วิธีการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหา หรือจำเลย โดยใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้แทนการฟ้องคดีอาญาได้ด้วย

5 การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่ประกัน

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 และ ฉบับที่ 3 ปี 2562 ข้อ 4 เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่สมควรให้ปล่อยชั่วคราวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ก็ให้ศาลพิจารณาว่าจะให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน ศาลอาจใช้ดุลพินิจเรียกหลักประกัน ดังนี้ 1) คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี ไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินประกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักเกณฑ์ ดังกล่าวตาม 1) คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี ต้องมีหลักประกันไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินประกัน ซึ่งเป็นคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงมากนัก จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด เพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องมีหลักประกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1 หลักเกณฑ์ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด

ขั้นตอนในการที่จะนำอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดสามารถนำมาใช้ได้หลายขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้คือ

1.1 ขั้นตอนการสอบสวนและฟ้องร้อง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอบสวนและฟ้องร้องเป็นอำนาจเดียวกัน โดยให้อัยการและตำรวจทำงานร่วมกัน ในขั้นนี้จะช่วยกรองคดีในเบื้องต้นได้ทันที และสามารถตัดคดี หรือผันคดีออกตามมาตรการต่างๆ ได้รวมเร็วมาก อัยการและตำรวจสามารถใช้มาตรการที่เป็นเงื่อนไขระงับคดีได้ เช่น การไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการยอมความในความผิดอันยอมความได้ การถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง การสั่งฟ้องสั่งไม่ฟ้องของอัยการ การชะลอการฟ้อง ตลอดทั้งพิจารณาในทันทีได้ว่าจะเอาตัวบุคคลนั้นไว้ในอำนาจรัฐโดยการขังระหว่างพิจารณาหรือไม่ มีความจำเป็นต้องเอาตัวผู้ต้องหาขังไว้หรือไม่ การปล่อยชั่วคราวเป็นมาตรการที่จะช่วยลดปริมาณผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาลงได้ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดเป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสม

1.2 ขั้นตอนการพิจารณาพิพากษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในขั้นตอนนี้ ศาลควรจะต้องได้สวนมูลฟ้องคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ที่จำแนกด้วยเพื่อเป็นการกลั่นกรองตรวจสอบเบื้องต้นก่อนรับคดีเข้าสู่การพิจารณา กอปรกับในการพิจารณาคดีให้ศาลทำหน้าที่สืบพยานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยและโทษที่จะลงนั้นไม่สูงมากนัก การนำอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษเป็นจะวิธีการที่เหมาะสม

1.3 ขั้นตอนหลังการบังคับโทษจำคุก เมื่อผู้ต้องโทษจำคุกได้รับโทษมาระยะหนึ่งตามกฎหมายกำหนด ศาลอาจใช้วิธีการพักโทษโดยพิจารณาจากอัตราโทษ ความประพฤติ สุขภาพอนามัย และ ศาลอาจใช้วิธีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดมากขึ้น ปริมาณนักโทษก็เพิ่มขึ้นมีที่อยู่อาศัยอย่างแออัด อาหาร สุขภาพอนามัย หรือการทะเลาะวิวาทระหว่างนักโทษด้วยกัน และการนำนักโทษมาอยู่รวมกันเป็นเวลานานนั้นอาจเกิดการลอกเลียนแบบการกระทำความผิดเพื่อนำไปใช้ภายหลังจากพ้นโทษแล้ว หรือการกระทำความผิดซ้ำเพื่อให้ได้กลับเข้ามาในเรือนจำอีกครั้งเพราะสังคมภายนอกไม่ให้อีกโอกาสในการรับเข้าทำงานหรือถูกต่อต้านจากสังคมในการดำรงชีพ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อย่างคงไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเต็มประสิทธิภาพ แต่สามารถแก้ไขได้ด้วยการใช้มาตรการเลี้ยงโทษจำคุก เช่น

มาตรการปล่อยตัวชั่วคราวชั้นสอบสวน ชั้นพิจารณาคดี หรือการลดหรือพักโทษภายหลังศาลมีคำพิพากษาแล้ว มาตรการบรรเทาความแออัดในเรือนจำ การลดหรือพักโทษ การอภัยโทษ การเลี้ยงโทษจำคุก การผันคดี ล้วนเป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อช่วยในการลดความแออัดในเรือนจำได้ และในปัจจุบันมีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 117 ให้ศาลสามารถนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มาบังคับใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาคดีของศาลได้ โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวพร้อมยื่นคำยินยอมเป็นหนังสือเพื่อแสดงความประสงค์ว่าต้องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยศาลอาจกำหนดให้มีประกันหรือไม่มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ อย่างไรก็ตาม การใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ยังเป็นสิ่งที่ค่อนข้างใหม่สำหรับสังคมไทยจนก่อให้เกิดปัญหาการทำลาย ทำให้เสียหายแก่อุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถหลบหนีจากการควบคุมได้ การใช้มาตรการนี้จึงยังไม่เกิดประโยชน์ในการช่วยลดจำนวนนักโทษในเรือนจำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยเพราะในระหว่างที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ความผิดได้

ในด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ต้องขัง จากการที่มีจำนวนผู้ต้องขังมากขึ้น ทำให้ทางเรือนจำต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น จึงมีผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งในภาคเศรษฐกิจ คนไทยกำลังต้องจ่ายเงินให้กับกระบวนการยุติธรรม ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความเจริญของประเทศในด้านต่างๆ สูงมากและมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี รัฐมีต้นทุนสูงในการจัดการกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนั้นถ้าพิจารณาลงไปเฉพาะในเรื่องของราชทัณฑ์ ยังพบอีกว่า รัฐมีต้นทุนสูงมากในการจัดการคุกนักโทษถูกแยกออกจากสังคมจากตลาดแรงงานในปัจจุบันก็ยากที่จะกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกในอนาคตเมื่อเขาพ้นโทษ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการควบคุมตัวผู้ต้องขังไว้ในอำนาจรัฐในการกำหนดความผิดอาญามากเกินไป หรือกำหนดความผิดอาญาโดยไม่จำเป็น จะทำให้รัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสูงมาก และจากสถิติจะพบว่าในแต่ละปีที่ผ่านมามียอดงบประมาณใช้ไปเพิ่มมากขึ้น และหากไม่มีการศึกษาค้นคว้าแก้ไขปรับปรุงอย่างจริงจัง ปัญหานี้ก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น วงเงินก็จะสูงขึ้น การกระทำกลไกในกระบวนการยุติธรรมได้ให้กระบวนการยุติธรรมทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบพิสูจน์ความจริงแท้ได้อย่างดี ก็ส่งผลต่อการลดปริมาณผู้ต้องขังเมื่อปริมาณผู้ต้องขังลดลง งบประมาณก็ไม่ต้องถูกจ่ายไปในการนี้

ผลกระทบทางสังคมที่สำคัญเกินความคาดหมายของคนทั่วไปคือ การเอาคนไปขังรวมกันไว้นานๆ โดยไม่มีการแก้ไขฟื้นฟู ก่อให้เกิดผลเสียมากมาย คนที่ถูกขังจะถูกเรียนรู้วัฒนธรรมในเรือนจำ เนื่องจากในเรือนจำประสบปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เป็นการเปิดโอกาสให้มีการรู้จักกับ เข้ากลุ่มกัน เป็นพี่เป็นน้องกัน ผูกพันชะตาชีวิตอาชญากรรม ภายใต้เงินทุนสนับสนุนจากรัฐในเรื่องต่างๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงินภาษีจากประชาชนทั้งประเทศ และต่อมาเมื่อพ้นโทษ กลับสู่สังคมเขาเหล่านั้นก็ยังคงคบหาสมาคมระหว่างกัน สังคมไทยยังไม่เปิดโอกาสให้คนเหล่านั้นได้มีโอกาสมีชีวิตใหม่เท่าเทียมกับคนอื่นๆ จึงทำให้ต้องกลับไปกระทำผิดอีกหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรรม ซึ่งจากการผ่านประสบการณ์ในเรือนจำมาทำให้คนเหล่านั้นมีเครือข่าย มีความรู้ความชำนาญมากขึ้น มีประสบการณ์ มีเครือข่าย หลากกลุ่มขยายตัวจากผู้กระทำความผิดรายย่อยเป็น รายใหญ่ขึ้นไปอีก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทุกวันนี้มีคนเข้าคนออกเรือนจำมากขึ้น ถ้าปล่อยสถานการณ์ไว้เช่นนี้โดยไม่มีการแก้ไขอาชญากรรมจะเข้าสู่สังคมเพิ่มขึ้น มากขึ้น อย่างน่าใจหาย ตามทฤษฎีการแตกตัวของอาชญากรรม สภาพเศรษฐกิจ สังคม ในประเทศไทยก็จะ

ตกต่ำแย่ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นตัวอย่างที่ดีที่เห็นเป็นประจักษ์ ซึ่งยิ่งปราบปรามยิ่งมากขึ้น ยิ่งซับซ้อน ติดตามยากขึ้น การขยายตัวของยาเสพติดมีมากจนหนักแล้ว

2 การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดด้วยอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีระบบการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญาที่เริ่มมีมาก่อนประเทศไทยเป็นเวลานาน ดังนั้น การบวนการพิจารณาดีอาญาจึงสามารถนำมาเป็นต้นแบบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลดังนี้

2.1 ในสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา ถือเป็นประเทศแรกที่น่าเอาอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ร่วมกับการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งในส่วนของการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดจะมีความยืดหยุ่นพอสมควร เพื่อให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละราย เช่น บางแผนการอ่านการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในที่อยู่อาศัย ตลอด 24 ชั่วโมง บางแผนการอ่านการควบคุมตัวไว้ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง เช่น เฉพาะเวลากลางคืน ส่วนในเวลากลางวันผู้กระทำความผิดสามารถไปทำงานหรือเรียนหนังสือได้ บางแผนการให้ผู้กระทำความผิดออกนอกบ้านได้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อเข้าร่วมศาสนิกในโบสถ์ หรือจ่ายสิ่งของที่จำเป็น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่อาจออกตรวจเยี่ยมผู้กระทำความผิดบางรายที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเพื่อให้คำแนะนำเป็นกรณีพิเศษด้วย

2.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จะมีมาตรการในการใช้งานอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์สองรูปแบบ ได้แก่ แกะไลซ์อิเล็กทรอนิกส์ (Elektronische Fußfessel, EFF) ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงโทษจำคุก กับ อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดที่ศาลสั่งให้ใช้มาตรการฟื้นฟูและคุ้มครองตามมาตรา 68 และ 68b แห่งประมวลกฎหมายอาญาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี แต่การนำอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในเยอรมันยังไม่แพร่หลาย โดยมีเพียงสองรัฐได้แก่ รัฐเฮสเซน (Hessen) และรัฐบาเดน-เวือร์ทเทิมแบร์ก (Baden-Württemberg) โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ในการบังคับโทษจำคุก

3. สหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรเริ่มนำอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในปี ค.ศ. 1998 (พ.ศ. 2541) และมีกฎหมายรองรับปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติว่าด้วย กระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) (Criminal Justice Act 2003 Part 4 Electronics Monitoring of Offenders) เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกและมาตรการลงโทษในชุมชนแบบเข้มงวดประเภทหนึ่ง ทั้งนี้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ยังให้อำนาจศาลในการสั่งคุมประพฤติโดยกำหนดเงื่อนไขหลายข้อที่ยอมได้ โดยพนักงานคุมประพฤติจะทำหน้าที่ควบคุม สอดส่องและดำเนินการวางแผนเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู และดูแลให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้งหมดที่ศาลกำหนด ซึ่งในการสั่งใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ศาลสามารถมีคำสั่งได้หลายแนวทาง

4. สาธารณรัฐฝรั่งเศส

การใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ของนักโทษที่ได้รับการพักการลงโทษตามกฎหมาย ขึ้นอยู่กับลักษณะของโทษที่นักโทษกระทำความผิด และขึ้นอยู่กับโทษที่เหลืออยู่ก่อนที่จะได้รับการพักการลงโทษ นักโทษที่ได้รับการพักการลงโทษนั้นไม่ใช่ทุกคนที่จะต้องอยู่ภายใต้มาตรการ การเฝ้าระวังทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่เป็นอุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ นั้นถือเป็นมาตรการเพื่อความปลอดภัยที่

มากควบคุมกับการอนุญาตให้พักการลงโทษในนักโทษบางราย แต่ก็อาจมีเงื่อนไขอื่น ๆ เพิ่มเติมเข้ามาได้ ซึ่งหากผู้ได้รับการพักการลงโทษไม่ยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขเหล่านั้นก็อาจไม่ได้รับอนุญาตให้พักการลงโทษได้ โดยกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้กำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดอุกฤษฏ์โทษหรือกระทำความผิดมั่วฉิมโทษในบ้านความผิด ต้องอยู่ภายใต้มาตรการเฝ้าระวังทางสังคมตามกฎหมาย ซึ่งหากต่อมาได้รับการพักการลงโทษ ก็จะมีมาตรการต่างๆ สำหรับผู้กระทำความผิดนี้ โดยเฉพาะรวมทั้งมาตรการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

จำเป็นต้องหามาตรการในการควบคุมโดยการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการใช้เรือนจำ รวมทั้งควรจะให้สิทธิแก่ผู้ที่ได้รับโทษมาแล้วในระยะเวลาหนึ่งยื่นคำร้องขอใช้สิทธิพักการลงโทษได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังต่อไปนี้

1. ระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 109 วรรคหนึ่ง “ในระหว่างทำการสอบสวน ถ้าหากมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาโดยพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหาที่มีสิทธิร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานสอบสวน โดยวิธีการใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์”

2. ระหว่างศาลพิจารณาพิพากษาคดี

แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 109 วรรคสอง “ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องในความผิดและอยู่ระหว่างพิจารณาคดีของศาล ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาลในระหว่างการพิจารณาคดี โดยการขอใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ประวัติ และภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิด และพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราว”

3. ระหว่างการควบคุมผู้ต้องโทษจำคุก

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/2 วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร หรือผู้ต้องขังซึ่งได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาลที่ออกตามคำพิพากษานั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ก็ได้”

4. ระหว่างการฟ้องผู้ต้องหาโดยพนักงานอัยการ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 21 วรรคสี่ “ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นสมควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาซึ่งได้กระทำความผิดอาญา พนักงานอัยการอาจใช้วิธีการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหา หรือจำเลย โดยใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้แทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลาและได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหาหรือจำเลย วิธีการดังกล่าวให้เสนอต่ออัยการสูงสุด เพื่อสั่งให้ใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้แทนการฟ้องคดีอาญาได้”

5. การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน

แก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 และ ฉบับที่ 3 ปี 2562 ข้อ 4 ...“ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลอาจใช้ดุลพินิจเรียกหลักประกัน ดังนี้ 1) คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี ไม่ต้องมีหลักประกัน...”

บรรณานุกรม

- กฤษติกา ช่วยพนัง. (2555). การใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุกระยะสั้น. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานี วรรณทร์. (2556). หลักกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นิพนธ์ ใจสำราญ. การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยระหว่างการดำเนินคดีในศาลยุติธรรมไทย. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (ออนไลน์ 24 มิถุนายน 2563)
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2559.
- พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560.
- พระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553.
- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.